

Nr 28.

Ankom till riksdagens kansli den 19 april 1921, kl. 2 e. m.

*Utlåtande, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående
ökning av riksbankens sedelutgivningsrätt.*

I en till riksdagen den 4 mars 1921 avlåten, till bankoutskottet den 9 samma månad hänvisad proposition nr 123 har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, föreslagit riksdagen medgiva, att riksbanken må för tiden till den 1 mars 1922 begagna den i 6 § andra stycket av lagen för Sveriges riksbank den 12 maj 1897 omnämnda rätten att utgiva sedlar till ett belopp av högst etthundratjugufem miljoner kronor utöver vad som är medgivet i första stycket av samma paragraf.

I ett över nämnda proposition avgivet, den 10 mars 1921 dagtecknat utlåtande (nr 22) fann sig utskottet, under hänvisning till vad utskottet anfört i sitt utlåtande nr 21 angående fortsatt befrielse för riksbanken att inlösa sina sedlar med guld, för det dåvarande även beträffande det här ifrågasatta medgivandet endast böra föreslå, att detsamma lämnades för tiden till den 1 nästkommande maj.

Riksdagen fattade beslut i överensstämmelse med utskottets hemställan.

I sitt nyssberörda utlåtande förklarade sig utskottet tillika vilja framdeles till riksdagen inkomma med förslag i ämnet, avseende tiden från och med berörda den 1 maj.

Kungl. Maj:ts ifrågavarande förslag är, såsom av åberopade statsrådsprotokollet framgår, föranlett av en utav *fullmäktige i riksbanken* i skrivelse den 5 februari 1921 gjord hemställan, att Kungl. Maj:t ville i proposition till riksdagen föreslå, att riksbanken finge under tiden till den 1 mars 1922 begagna den i 6 § andra stycket av riksbankslagen

Bihang till riksdagens protokoll 1921. 8 saml. 23 häft. (Nr 28—29.) 1

omförmälda rätten att, utöver vad i första stycket av sagda paragraf stadgas, utgiva sedlar till ett belopp av ytterligare högst etthundra-tjugufem miljoner kronor.

Beträffande innehållet i fullmäktiges berörda skrivelse tillåter sig utskottet hänvisa till propositionen.

Mot framställningen hava *fullmäktige i riksgäldskontoret* förklarat sig icke hava något att erinra. Jämväl *ekonomiska rådet* har i avgivet utlåtande tillstyrkt bifall till densamma.

För egen del har departementschefen anfört, bland annat, följande:

Departements-
chefen.

»Den extra sedelutgivningsrätt, om vars fortsatta bestånd bankofullmäktige nu göra hemställan, är visserligen, enligt vad jag inhämtat, för närvarande icke fullt tagen i anspråk. Då emellertid sedelstocken såväl före världskriget som under och efter detta plägat vid flera längre eller kortare perioder under året uppgå till vida högre belopp än under månaderna januari, februari och mars, samt en utveckling i denna riktning även under innevarande år icke kan anses utesluten, finner jag mig böra ansluta mig till uppfattningen, att riksbanken icke nu bör avskäras från möjligheten att utgiva sedlar utöver vad som enligt de sedeltäckningsbestämmelser, som gälla under normala tider, är medgivet.

Då, såsom bankofullmäktige uttala, ett successivt och varsamt nedbringande av sedelcirkulationen bör eftersträvas, och då det torde vara att förvänta, att det pågående prisfallet skall, i likhet med vad som redan skett på vissa håll i utlandet, även i vårt land medföra, att behovet av omsättningsmedel nedgår i jämförelse med fjolårets, har det vid denna frågas bedömande synts mig kunna tagas under övervägande att i större eller mindre utsträckning minska det belopp av 125 miljoner kronor, intill vilket den extra sedelutgivningen nu är tillåten, eller i varje fall att nu fastställa en plan för en gradvis skeende nedskrivning av nämnda belopp. Enär emellertid redan uti ifrågavarande lagrum — § 6 av riksbankslagen — är föreskrivet, att det skall åligga fullmäktige i riksbanken att, så snart ske kan, ur den allmänna rörelsen indraga sedlar till belopp, motsvarande vad som på grund av den medgivna ökningen av sedelutgivningsrätten må hava utgivits, vadan något ytterligare korrektiv i förevarande hänseende ej torde vara av behovet påkallat, har jag stannat vid att förorda bifall till den gjorda framställningen i oförändrat skick.»

Utskottet.

Under hänvisning till vad utskottet anfört i sitt förut denna dag avgivna utlåtande nr 27 får utskottet hemställa,

att riksdagen må medgiva, att riksbanken må för tiden till den 1 mars 1922 begagna den i 6 § andra stycket av lagen för Sveriges riksbank den 12 maj 1897 omnämnda rätten att utgiva sedlar till ett belopp av högst etthundratjugufem miljoner kronor utöver vad som är medgivet i första stycket av samma paragraf.

Stockholm den 19 april 1921.

På bankoutskottets vägnar:

EMIL KRISTENSSON.

Närvarande: se utlåtande nr 27.